

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 11.

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Ullensaker

Emne: Gjerne alléfor

Bygdelag: hovedroten
og annen

Oppskr. av: Leikn R. Bjelmeund

Gard:

(adresse): Kløfta

G.nr. 23

Br.nr. 3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

1. Røtter - ^{SVAR} om sanka alle røtter
i Ullensaker, men i min fars tid
dru husmennene litt med det om
væren når det var lite høy og
til kuene kunne slippes på hille
På de store gårde ble det neppe
gjort.

A i nei!, hvor neppe det ble gjort her
i bygda under slike forhold
heller

2. Kvekerøtter ble om væren
sanket sammen og bleit som
ugras eller lagt i kompost
og nytta som gjødsel senere

3 nei

4 fallen vekst

5 fallen vekst

6 fallen vekst

B Bregner (blom)

1. bregner ble om høsten enkelte
stiver sanket og gitt til skoen

2 kan alle være på det

3 en la det på en hest eller liknende

4 det var merket hva en kaller
"vornfyll" - og ble like brukt
og "det ligger langt tilbake i tid",
Om 1860 antas jeg, men far
brukte det nok av de tider,
det var fjerstken ble av det også
her i bygda.

5 nei; det henger jeg ikke til

6. det var merket i nødår,
og ble ikke brukt i siste
verdenskrig.

II Tang og Tare

A Tang

1 mer i nødår, ble av det også
her i Allensaker, ble ikke brukt
under siste verdenskrig.

2 faller rett } brukt like i bygda

3 faller rett } i det hele tatt

4 }

5 } ble ikke å være på i det

6 } her

B Tare

1

2

3

4

5

} er ikke kjendt i
Allensaker

III Smul for av planter

De planter som er merket
kjentes ikke å være brukt som for
Rogulben hvarer senere

IV Hestemokk

- 1 } her kan jeg trykt svare nei
2 }
3 }

V Sårpefor

1. Sårpe brukes nå i det hele
ikke i Ullensaker
2. ble brukt langt tilbake i tiden
ca 1880. her jeg, og for den tid
ble brukte aguer og hakkels av
sorghum med litt simpelt mjøl
på og varmt vann som en
tørke over hakkels eller aguer, da
søstern hadde en, men med hakkels
I hvor godt var det en gammel
hakkelsmaskin som ble drevet
med håndkraft, et jell akkurat
slitt ut, har selv vært med
på det som ung gutt i
tiden eller knipformasjonen ca
1891 ja for den tid var også
Målet var gammel havre
eller kli; husene var gule
eller det var det var mye
mjøl på. Nå er sårpe til
heltent ikke brukt, en brukes
nå her hadde hvor det brøgs.
3. Sårpefor ble ofte brukt til
kua når den hadde kalvet
4. Rognelav til kyr kunne jeg ikke
he er blitt brukt i Ullensaker, men

dermed er reygden best brukt som godt
for til hons. En legger baren i hoy
og lar dem stå der til en fari bruk
for dem utover vintren, de er da noe
kare, og hinga liker dem godt, og de
er reyne for å være bra hjelpesv, og
der ser de öker egglegningen ogsä

5 Drak fra byggenene i Oslo ~~er~~ er
best brukt og skutas nok fremles
Der blir nok best brukt kald.

I Ulluraker er drak dog lite brukt

6 mask er ogsä brukt midldags
sely i de sydlige bygder av
Romerike. I Ulluraker mindre
i bruk.

7. Hoino brukte en föe i hida
som kufar helk vænd best
krokende vann over med mel til
harremel var det beste, men det
ble ogsä brukt, när harremel ikke
fandtes.

VI Turkeavfall.

1 Da Ulluraker er en bygnik
mmlandsbygd, er det lite av
fisk her.

Avfall av fisk, blir det
säledes lite av, men riklig
nökleim og sprusommelige
humnöcke koker avfall, og

1. Du vil h ra som gjerne har det
 den slags bruk av fiskeafall som
 jeg nok en kan kalle  rret, av
 folk som er litt ombrukerne og
 som har sparesans, men det er jo
 ikke alle som har det. S  de
 store g rd blir det neppe gjort
 i dag. Under siste verdenskrig
 var det mer i bruk enn n .

2. L ket fiskeafall er neppe
 brukt her i bygda blir det
 meg fort lt fra tidligere tider

3. En koker n  fiskeafall og h s
 p  litt mj k og koke f ket
 det blir bra h nefor opplyses
 det meg av f rtidlige folk

4. Dyra f r bade kraften
 og afallet, ser du n 

5. jeg har neppe fersk fisk
 blir kokt i dyra n ttdags
 men salt selv er blitt
 brukt i k ene, og s rvis ble
 det brukt under siste verdenskrig

6. Kokning av l ype ble heldt
 gjort inne i huset, ble
 brukt i v re dage blir det
 meg fort lt

7 Turkeasfall blir her i bygda
ikke hovremassen av fjell
til dyra - kuene

Her i Alluraker
legges en ann på økt
melkeproduksjon, og da er
det kraftfôr som det sprøyes
etter, men det er det jo allfor
lite av.

Alluraker er jo et
svært mylkebestand som legges
an på å selge så mye
mylk som råt er.
De store mylkeprosesserende
gårde her i bygda brukes
ikke forkeasfall nåtiddags

Kloppa 12/3 49

J. B. Helmerud

2999

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING